

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte - Ursache Petru,

judecători – Toma Nadejda, Alerguș Constantin, Timofti Vladimir și Moraru Petru,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de inculpatul Adam Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Adam Ion XXXXX, născut la XXXXX,
originar din r-nul XXXXX, s. XXXXX,
domiciliat în mun. XXXXX, str. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.10.2016 – 23.01.2017;

Instanța de apel: 14.02.2017 – 22.03.2017;

Instanța de recurs: 05.06.2017 – 29.11.2017.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din data de 23 ianuarie 2017, Adam Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, și condamnat la o pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 3 ani.

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea a fost suspendată condiționat pe un termen de 4 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că Adam Ion, la 01 martie 2009, aflându-se într-o încăpere ce aparținea SRL „Tetracardgaz”, la etajul II a unui cămin a USM de pe str. Ismail, mun. Chișinău, ulterior peste o jumătate de an, aflându-se în stradă în preajma Procuraturii Generale, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sub pretextul efectuării lucrărilor de montare a conductei cu gaze pentru casa de pe str. XXXXX, mun. Chișinău, camuflând acțiunile sale ilicite prin întocmirea la 01 martie 2009, a unui contract pentru crearea producției documentare unde ca executor al lucrărilor figura SRL „Tehexpertservice”, urmare la ce a însușit de la

cet. Poalelungi Ludmila mijloace bănești în numerar în sumă de 26000 lei inițial și respectiv 11000 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Adam Ion și de către avocatul Cojocarul Vladimir în numele inculpatului Adam Ion.

3.1. Inculpatul prin apelul depus a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, invocând următoarele argumente:

- sentința este ilegală din motiv că nu s-a luat în considerare nici un argument adus întru apărarea nevinovăției sale, bazat pe acțiuni și documente legale, dar s-au luat în considerare doar declarațiile părții vătămate, Poalelungi Ludmila, și a martorilor care se contrazic;

- drept motiv pentru pornirea dosarului penal, a servit răspunsul dat părții vătămate de către SRL „Chișinău Gaz”, referitor la faptul dacă din numele ei față de instituția dată a fost înregistrată cerere privind conectarea imobilului sus nominalizat la rețeaua de gaze, iar conform acestui răspuns al instituției, până la acea dată nu a fost înregistrată o astfel de cerere, informație care a fost falsificată intenționat sau la rugămintea cuiva. Consideră această afirmație falsă în raport cu documentele pe care le deține și le-a prezentat în ședințele de judecată precum și lucrările efectuate pentru gazificarea imobilului nominalizat;

- în anul 2008 astfel de lucrări a efectuat la un vecin de al părții vătămate Poalelungi Ludmila, Cozma Dima. În luna noiembrie 2008 lângă domiciliu lui Cozma Dima, a făcut cunoștință cu Poalelungi Ludmila. În timpul discuției, a apărut întrebarea cine i-a gazificat imobilul și ultima dorește să găsească o astfel de persoană care să o reprezinte la instituțiile abilitate ca să-și gazifice în viitor casa după construirea ei, la secția de arhitectură, la firmele de proiectare și la Chișinău Gaz pentru îndeplinirea documentației tehnice de proiectare. În timpul discuției i s-a explicat de ce pachet de documente este necesar de depus la SRL „Chișinău Gaz” de către persoana beneficiară. Pentru a primi avizul de racordare și în decurs de 2 săptămâni i-au fost transmise și respectiv le-a depus la comisia SRL „Chișinău Gaz”, pentru eliberarea avizului de racordare. La 03 februarie 2009 de către SRL „Chișinău Gaz” a fost eliberat primul aviz de racordare, document care îl deține în original și prezentat judecății, fiind eliberat cu număr de înregistrare de ieșire. La 01 martie 2009 s-a întâlnit cu Poalelungi Ludmila și cu feciorul ei, Denis, pe adresa mun. Chișinău, str. Tighina, 2, unde era angajat la Universitatea de Stat a Moldovei în calitate de inginer pe gaze, au solicitat un deviz de cheltuieli și împreună l-au întocmit cu aproximație de 52400 lei, pentru gazificarea și perfectarea pachetului documentației tehnice de proiect, după care Poalelungi Ludmila i-a transmis suma de 26000 lei;

- peste o săptămână a fost sunat de către Poalelungi Ludmila, întâlnindu-se, i-a mai transmis 11000 lei. După semnare, i-a spus că construcția casei va dura aproximativ 1 an și 6 luni și că odată cu finisarea lucrărilor de construcție va fi informat;

- în toamna anului 2009 a fost telefonat de Poalelungi L. în legătură cu faptul că drumul prin fața casei ei trebuia să fie amenajat de către locatarii străzii cu pietriș și asfalt uscat, iar țeava care urma să fi construită până la casă trebuia să fie montată subteran, la adâncime de 1,2 metri, pentru acest fapt cet. Poalelungi i-a solicitat să instaleze tubul de protecție de sub drum, pentru a nu fi deteriorat și au fost procurate materiale necesare, angajați muncitori, totodată fiind comandată, fiind solicitată în acest sens și autorizarea respectivă pentru a face săpăturile necesare și coordonarea lor cu Regia Căi și Comunicații de pe adresa (mun. XXXXX, str. XXXXX), și la toate aceste lucrări au fost efectuate cheltuieli în sumă de 7800 lei, fapt pe care îl comunică și cet. Poalelungi L. că a început lucrările respective, neeschivându-se de la îndeplinirea obligațiilor;

- în luna martie 2010 au intervenit un șir de circumstanțe, deoarece în regiunea respectivă era deja aprobat alt proiect, de către APLP de pe str. Mircea cel Bătrîn, 29/3, referitor la schimbarea țevii orășenești, deoarece locatarii doreau să-și construiască balcoane și țeava era aproape de casă, înștiințând-o în mod normal despre acest fapt și pentru acest proiect a fost achitată suma de 4300 lei în cheș, iar de la SRL „Gologia” a fost primit planul topografic pentru care a fost achitată suma de 1700 lei, care a fost coordonat cu Primăria mun. Chișinău, ulterior a fost comandat și proiectul de gazificare, însă nu a fost aprobat de Arhitectura municipală;

- după ce a înștiințat-o, s-a întâlnit cu cet. Poalelungi L. și Cozma Dima, unde s-a discutat întrebarea despre modul de gazificare a casei și s-a ajuns la concluzia de a se uni pe cale aeriană de la gazoductul exterior care venea de la branșament, urmând a avea învoirea notarială de la vecini, fapt care i-a explicat, iar pe traseul unde urma să treacă gazoductul nu era construit nici un imobil, și i-a sugerat cet. Poalelungi L. de a afla cine este vecinul. Iar, ulterior fiind stabilit că era Vicepreședintele s. Ciocana, Grăjdianu Nicolae;

- în acest sens în anul 2010 a fost obligat de cet. Poalelungi L. de a depune documentele necesare din nou la comisie la SRL „Chișinău Gaz” pentru a primi un nou aviz de racordare și a fost comandat un nou proiect pe cale aeriană care a costat 750 lei. Între această perioadă Poalelungi Ludmila, l-a înștiințat că la acest gazoduct nu va fi numai ea, dar va mai fi conectat și imobilul vecinului ei, Zagorneanu Vladimir. În anul 2010 Zagorneanu V. i-a transmis pachetul de documente pentru gazificarea casei și achitat;

- în primăvara anului 2012 întâlnindu-se ocazional cu Poalelungi Ludmila, ultima i-a comunicat că casa nu este gata de gazificare și a solicitat să aștepte. La 05 decembrie 2013 a transmis întreg pachetul de documente la proiectant pentru a îndeplini recondonarea cu SRL „Chișinău Gaz”, fiind primit un nou aviz de racordare fiind achitată suma de 350 lei;

- după primirea pachetului de documente a telefonat-o pe cet. Poalelungi L. și au convenit în mod verbal de a începe lucrările în primăvara anului 2014. În lunile aprilie-iunie 2014 a fost preocupat cu niște probleme familiale, înștiințând-o pe Poalelungi Ludmila despre acest fapt. În luna mai a fost contactat de către feciorul ei, Poalelungi Denis, care i-a comunicat că s-a adresat la SRL „Chișinău Gaz” referitor la ce etapă se află documentația tehnică de

proiect, iar în luna iunie din nou a fost contactat de el, că s-au adresat la organele de drept cu petiție;

- deși s-a adresat la organele de drept în luna iunie, din luna iulie-august 2014 a început procurarea primei părți a materialelor pentru montarea traseului de la bransament, și la momentul depozitării lor în curtea imobilului cet. Poalelungi L., între timp a fost sunat de vecinul ei, Zagorneanu Vladimir, spunându-i că urmează să fie conectată și casa lui la această rețea și că pentru lucrări vor fi achitate din suma transmisă de Poalelungi Ludmila, iar lucrările de montare al ambelor case și traseul până la bransament au fost terminate în a doua parte a lunii septembrie 2014;

- în luna octombrie a fost perfectată documentația tehnică de dare în exploatare, iar ulterior a fost încheiat contractul de livrare a gazelor naturale cu SA „Moldovagaz”, cu divizarea rețelelor interioare și cele exterioare. Iar pentru darea în exploatare a rețelelor exterioare este necesar a fi perfectat un alt set de documente; a) contractul de antreprenor semnat cu beneficiarul, b) cererea semnată de beneficiar ce rețele se transmit la deservirea tehnică, c) copia buletinului, d) copia actului de recepție de dare în exploatare a rețelelor exterioare. În luna noiembrie 2014 de către comisia de SRL „Chișinău Gaz” a fost primită în exploatare rețelele exterioare și interioare de gazificare a două case, în cadrul căreia a făcut parte și el ca antreprenor, cu achitarea serviciilor de supraveghere tehnică și serviciile de racordare personal de către mine, iar după toate aceste procedee au fost conectate la rețeaua centrală de livrare a gazelor.

3.2. Avocatul Cojocaru Vladimir în numele inculpatului Adam Ion a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Adam Ion să fie achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, invocând următoarele argumente:

- nici la urmărirea penală, nici în timpul dezbaterilor judiciare nu a fost administrat quantumul necesar de probe, care ar proba că Adam Ion a comis un act de escrocherie. Astfel, nu a fost probată intenția lui Adam Ion de a o înșela pe Poalelungi Ludmila.

3.3. Ulterior, la data de 13 martie 2017, avocatul Cojocaru Vladimir în numele inculpatului Adam Ion, a declarat apel suplimentar, în motivare invocând următoarele temeuri:

- la începutul anului 2009 a avut loc o înțelegere între Adam Ion și Poalelungi Ludmila în legătură cu necesitatea gazificării casei ultimei. Tot în același timp, la 01 martie 2009 Adam Ion a primit și banii pentru lucrul care trebuia să fie făcut. Acest quantum de lucru a fost executat pe deplin în luna noiembrie 2014, perioada ce a fost tălmăcită de către instanța de fond în defavoarea lui Adam Ion, incriminându-i-se o escrocherie;

- la etapa inițială a fost efectuat un proiect de gazificare și anume pe cale subterană. Au fost efectuate în această direcție și un șir de lucrări pentru realizarea lui. Dar, pe parcurs a apărut necesitatea de a se refuza de la proiectul subteran și s-a decis de efectuat gazificarea casei pe cale aeriană. Lucrările au fost luate de la început. Trecerea de la un proiect la altul a adus evident la o pierdere de timp;

- nici la urmărirea penală și nici în timpul dezbaterilor judiciare n-a fost administrat quantumul necesar de probe care ar proba că Adam Ion a comis un act de escrocherie. Tergiversarea gazificării casei a avut loc nu din vina lui Adam Ion, deoarece casa care urma a fi gazificată nu era construită ci era pusă doar temelia. Indică că gazificarea unui imobil este o procedură de lungă durată care necesită o documentare profundă, cu cererea acordului de la o mulțime de organe de control de stat, abilitate cu dreptul de a permite de a efectua o acțiune sau alta legată de gazificare;

- Poalelungi Ludmila nu i-a transmis lui Adam Ion nici un document, lăsând acest lucru conform înțelegerii între ei pe seama inculpatului. Astfel, este o eroare impusă de către acuzatorul de stat, precum că Adam Ion a primit banii pentru gazificare și a dispărut, afirmație ce este combătută prin faptul că: „Inițial în primăvara anului 2009 de către Adam Ion a fost efectuat proiectul de gazificare subteran.”;

- urmărirea penală neîntemeiat a fost pornită la 18 iulie 2014, dată la care toată documentația îndreptată spre gazificare deja a fost elaborată;

- fiind interogată în instanța de judecată Poalelungi Ludmila a declarat că ea are pretenții față de Adam Ion numai pentru tergiversarea gazificării casei, și nu precum că a fost înșelată. Dar evident ca tergiversarea și înșelarea sunt două noțiuni cu un conținut diferit.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2017, au fost respinse ca nefondate apelurile înaintate de inculpat și de către avocatul Cojocarul Vladimir în numele inculpatului Adam Ion, cu menținerea sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani).

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței. În plus, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatului, Adam Ion în baza dispozițiilor art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, și anume: „escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

În pofida faptului că inculpatul, nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, vinovăția acestuia în comiterea componentei de infracțiune încriminate se confirmă și prin următoarele probe pertinente, concludente, utile și veridice ce coroborează între ele, și anume:

- declarațiile părții vătămate Poalelungi Ludmila;
- declarațiile martorului Poalelungi Denis;
- declarațiile martorului Cerneavschi Petru.

A mai reținut instanța de apel că vinovăția inculpatului, suplimentar la declarațiile părții vătămate și a martorilor audiați, și-a găsit confirmare prin probele acumulate pe parcursul urmăririi penale și verificate în ședința de judecată a instanței de apel și anume:

- plângerea cet. Poalelungi Ludmila din data de 01 iulie 2014 prin care solicită tragerea la răspundere penală a lui Adam Ion (f. d. 6, vol. I);
- proces-verbal de audiere a părții vătămate Poalelungi Ludmila din 01 iulie 2014 (f. d. 10, vol. I);
- proces-verbal de ridicare din 21 august 2014 (f. d. 96, vol. I);
- contractual nr. 4 încheiat la data de 01 martie 2009 între Adam Ion și Poalelungi Ludmila cu privire la crearea producției documentare (f. d. 97, vol. I);
- proces-verbal de examinare a obiectului din 21 august 2014 (f. d. 102, vol. I);
- proces-verbal de audiere a martorului Poalelungi Denis din data 21 august 2014 (f. d. 104, vol. I);
- proces-verbal de ridicare din 30 iulie 2014 (f. d. 114, vol. I);
- răspunsul de la SRL „Chișinău Gaz” expediat părții vătămate Poalelungi Ludmila, din data de 23 mai 2014 (f. d. 16, vol. I).

Astfel, instanța de apel conchisă că instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma prevederilor art. 95, 101 Cod de procedură penală prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpat în cadrul ședinței de judecată și probele administrate, a stabilit corect situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului, încadrarea juridică corectă, și anume: art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal.

A constatat instanța de apel că inculpatul a recurs la înșelăciune activă în raport cu Poalelungi Ludmila, dezinformând-o conștient pe ultima, constând în prezentarea vădit falsă a realității. Mai exact, după cum reiese din materialele dosarului, la 01 martie 2009 Adam Ion și Poalelungi Ludmila au semnat un contract cu nr.4 pentru crearea producției documentare, cu termenul de executare de 1,5 ani.

Totodată, inculpatul în mod fraudulos, s-a dat drept reprezentat al SRL „Tehexpertservice”, prezentând o copie a unui contract tipizat cu inscripțiile acestei persoane juridice și fără ștampila umedă. Chiar și așa, anume calitatea sa presupusă de reprezentat al acestei întreprinderi a constituit factorul catalizator pentru a o duce în eroare pe partea vătămată și a-i da acestuia suma de bani în mărime de 37000 lei. Iar, după cum susține partea vătămată, suma în cauză fiind una considerabilă pentru ea.

Totuși, în realitate, după cum s-a stabilit în ședința de judecată, inculpatul, Adam Ion, nu are nici o tangență cu SRL „Tehexpertservice”. Acest fapt fiind desprins fără echivoc atât din extrasul din Registrul persoanelor juridice eliberat în privința SRL „Tehexpertservice”, cât și din declarațiile martorului, Cerneavschi Petru, verificate în instanța de apel.

A mai menționat instanța de apel că a analizat versiunea de apărare a inculpatului expusă în cererea de apel și susținută în cadrul ședinței de judecată și a ajuns la concluzia că aceasta nu este consolidată de suport normativ și prin aceasta se urmărește eludarea răspunderii penale. În particular, instanța de apel a reținut că atât în cererea de apel a inculpatului, cât și în cererea de apel a apărătorului său, toate alegațiile sunt formulate în jurul unui singur argument – precum că inculpatul nu a dobândit ilicit bunuri de la partea vătămată, întrucât

a existat raporturi contractuale care au fost duse până la capăt, chiar dacă tardiv. Invocând și faptul că tergiversarea executării lucrărilor a avut loc din motiv că casa părții vătămate nu era construită.

În opinia instanței de apel, aceste argumente sunt neîntemeiate și au fost respinse. În fundamentarea acestei opțiuni, instanța de apel a subliniat că, în acest caz, nu persistă raporturi de drept civil. Aceasta deoarece, atunci când este vorba de două subiecte ale unui raport juridic, trebuie verificată înainte de toate ipoteza egalității lor în drepturi. Și numai dacă există indici care exced limitele încălcării normelor dreptului civil, atunci se justifică intervenția legii penale. Pe cale de consecință, anume sub incidența legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voință, fraudă, malversațiune din partea făptuitorului. La fel, în cazul în care casa părții vătămate nu era construită, inculpatul în acest caz urma să nu încheie numitul contract dar să comunice părții vătămate că asemenea lucrări vor putea fi executate doar după finisarea construcției casei de locuit.

Astfel, instanța de apel a reținut că inculpatul, urmărea doar dobândirea ilicită prin manopere frauduloase a banilor părții vătămate și nicidecum nu intenționa să execute angajamentul asumat.

Or, după ce inculpatul a primit suma de 37000 lei de la partea vătămată, acesta s-a eschivat de la executarea obligațiilor asumate prin contractul nominalizat supra și a încetat să răspundă la apelurile telefonice. Acest fapt este adevărat atât prin declarațiile părții vătămate, cât și prin declarațiile martorului, Poalelungi Denis, verificate în instanța de apel. Iar, abia după ce partea vătămată Poalelungi Ludmila, s-a adresat la organele de drept pentru a investiga acțiunile prejudiciabile a inculpatului, acesta a început să execute contractul, care de altfel, nu are forță juridică. Aceasta întrucât după cum s-a conchis mai sus, inculpatul, nu are nici o tangență cu SRL „Tehexpertservice” din numele căreia a semnat așa numitul contract pentru crearea producției documentare.

Așa dar, instanța de apel a specificat că prin acțiunile inculpatului s-au periclitat, în plan principal, relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar, în plan secundar – relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere.

Instanța de apel a statuat că cu referire la pedeapsa penală aplicată inculpatului, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

În conformitate cu prevederile art. 76, 77 Cod penal, careva circumstanțe atenuante sau agravante în privința inculpatului, nu au fost reținute.

De asemenea la stabilirea tipului și mărimii pedepsei, instanța de judecată corect a luat în considerare persoana inculpatului, și anume anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru. La fel, prima

instanță a reținut că inculpatul, nu și-a recunoscut vina și, respectiv, nu a conștientizat caracterul acțiunilor sale criminale.

Însă, la fel, prima instanță la stabilirea măsurii și mărimii pedepsei și aplicarea art. 90 Cod penal în privința inculpatului, a luat în considerare faptul că acesta este caracterizat pozitiv, a comis infracțiunea ce se atribuie la categoria celor grave.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a reținut că, instanța de fond motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana inculpatului și, în așa mod, corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin aplicarea pedepsei neprivative de libertate.

De asemenea, referitor la aplicarea pedepsei, instanța de apel a reiterat că prima instanță, în mod corect la aplicarea pedepsei inculpatului, a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, Cod penal.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, la 11 mai 2017, în termen, declară recurs ordinar inculpatul Adam Ion.

În motivarea recursului, invocând temei de drept pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, pledând pentru declararea inadmisibilității acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece decizia instanței de apel este legală și întemeiată.

8. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Inculpatul invocă în recursul declarat temei de drept prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice*

dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Conform art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă un temei de casare.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat și de recurent, și-a găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel”*, din următoarele considerente.

Astfel, Colegiul lărgit reține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelurile inculpatului și avocatului acestuia, în care s-a indicat că:

„Tergiversarea gazificării casei părții vătămate a avut loc nu din vina inculpatului, or, casa la momentul înțelegerii între inculpat și partea vătămată, care urma a fi gazificată, nu era construită, fiind pusă doar temelie;

Nu inculpatul s-a adresat părții vătămate, ci ultima prin cunoscuți comuni s-a adresat cu propunerea, ca să o ajute la gazificarea casei, care trebuia să fie construită;

Mai întâi a fost elaborat un proiect de gazificare pe cale subterană. Perfectarea acestui proiect a necesitat cheltuieli cât materiale, atât cheltuieli de timp prin coordonarea lui cu diferite instanțe de resort. Nu inculpatul este de vină că nu s-a realizat acest proiect.

În legătură cu cele menționate mai sus, a apărut necesitatea de a efectua lucrări pentru elaborarea și perfectarea altui proiect, al doilea la număr, deja pe cale aeriană. Elaborarea și perfectarea acestui proiect, a necesitat și materiale și timp.

Toată documentația pentru gazificare a fost pregătită de inculpat până la intentarea dosarului penal”.

În acest sens Colegiul lărgit menționează, că instanța de apel în decizia atacată nu s-a expus asupra acestor argumente, limitându-se doar în a indica că versiunea de apărare a inculpatului expusă în cererea de apel și susținută în cadrul ședinței de judecată, nu este consolidată de suport normativ și prin aceasta se urmărește eludarea răspunderii penale, fapt ce este apreciat de către instanța de recurs drept o motivare superficială și insuficientă.

Astfel, Colegiul lărgit consideră, că instanța de apel nu a ținut cont de practica judiciară constantă, care menționează, că partea descriptivă a deciziei se începe cu expunerea succintă a faptelor de săvârșirea cărora inculpatul este declarat vinovat sau a învinuirii sub care a fost pus, apoi se expune fondul apelului, conținutul solicitărilor părților participante în ședința judiciară, argumentele suplimentare. În continuare în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Colegiul penal reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c. Finlandei* (2003) §37, *Kuznetsov și alții c. Rusiei* (2007) §85).

Colegiul lărgit mai invocă că la pronunțarea asupra motivelor din apel, instanța de apel urmează să țină cont de jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16 februarie 2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

De asemenea Colegiul lărgit reține că, instanța de apel într-un mod superficial, fără o motivare argumentată, s-a expus printr-o simplă frază că în cauza dată nu persistă raporturi de drept civil, or, instanța de apel urma să ia în

considerație că temeiul aplicării răspunderii penale pentru escrocherie apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile sau, atunci când este vorba despre două subiecte ale unui raport juridic, trebuie verificată înainte de toate ipoteza egalității lor în drepturi și numai dacă există indici care exced limitele încălcării normelor dreptului civil, atunci se justifică intervenția legii penale.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit precizează că, potrivit dispoziției art. 190 Cod penal, escrocheria se exprimă prin dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere. Dobândirea ilicită a bunurilor se efectuează cu rea-credință, prin care făptuitorul obține transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil. Înșelăciunea ca element al escrocheriei se poate manifesta prin prezentarea unor date false sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie. Datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și la unele obiecte, fenomene.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel urma să ia în considerație că, primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi încadrată drept o escrocherie numai în cazul în care infractorul încă la momentul intrării în posesia acestor bunuri avea drept scop însușirea lor și nu intenționa să îndeplinească angajamentul asumat, totodată instanța de apel nu a supus verificării ce fel de lucrări s-au efectuat de către inculpat și în ce perioadă, și dacă aceste lucrări au guvernau finisarea obiectivului propus, or, însăși partea vătămată a declarat că nu *are careva pretenții față de inculpat, deoarece a dus la bun sfârșit lucrările* (f. d. 62, vol. II), totodată declarând că casa a fost dată în exploatare în anul 2016, iar faptul că documentația necesară gazificării poate fi realizată doar după ce obiectul supus gazificării este dat în exploatare, a fost confirmat și de către martorul Cernaevschi Petru (f. d. 106 – 107, vol. I), care la fel, nu a fost supusă aprecierii de către instanța de apel.

Mai mult ca atât, potrivit avizelor de racordare eliberate de către SA „Chișinău - Gaz” eliberate la 03 februarie 2009, 19 martie 2010, 05 iulie 2010 și la 19 noiembrie 2013, se confirmă că întru gazificarea casei de locuit a părții vătămate, au fost întreprinse lucrările, iar SA „Chișinău – Gaz”, a dat indicații cu privire la proiectarea instalațiilor de utilizare.

Prin urmare, cele menționate confirmă că inculpatul a efectuat lucrări întru gazificarea casei de locuit ce aparține părții vătămate Poalelungi Ludmila, fapt ce nu a fost analizat de către instanța de apel.

Astfel, reieșind din cele expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către inculpat, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecători, iar la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să verifice dacă în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal sau între partea vătămată și inculpat au existat raporturi de ordin civil, să dea răspuns la toate argumentele invocate în cererile de apel, să dea o apreciere tuturor probelor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul conchide că erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prescrise de pct. 6 alin. (1) art. 427 Cod

de procedură penală, deoarece instanța de apel, nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, și, ținând cont de faptul, că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Adam Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2017 în privința lui **Adam Ion XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la **28 decembrie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Alerguș Constantin

Timofti Vladimir

Moraru Petru